

МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

MOBILE APPLICATIONS FOR LEARNING ENGLISH AS A MEAN OF ORGANIZING STUDENTS' INDIVIDUAL WORK

Стаття присвячена актуальній проблемі можливостей використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення іноземної мови, а також підкреслено важливість оновлення змісту навчальних курсів й запровадженні нових технологій навчання іноземної мови. Проаналізовано специфіку й можливості мобільного навчання як ефектвної дистанційної технології, окреслено переваги її використання у навчанні іноземної мови. Автор розкриває поняття мобільного навчання та розглядає його переваги у викладанні іноземних мов. Доведено, що повсякденне використання студентами мобільних телефонів та інших пристроїв слугує основним стимулом масового поширення мобільного навчання в усьому світі. Схарактеризовано позитивні трансформації в методиці викладання іноземної мови, які стимулює мобільне навчання. Наведено класифікацію мобільних програмних додатків, що можуть бути використані в процесі викладання англійської мови для студентів. У статті наводиться короткий огляд мобільних додатків для навчання англійської мови та досвід їх використання у самостійній роботі студентів. Наведено класифікацію мобільних програмних додатків, що можуть бути використані в процесі викладання англійської мови. Розглянуто декілька мобільних додатків для вивчення іноземної мови (LinguaLeo, Duolingo, Words, Easy Ten, Learn English, LearnEnglish Podcasts). Підсумовано, що мобільні технології створюють нове середовище й можливості для навчання; вони стали важливим освітнім інструментом, яким можна успішно оперувати у навчанні іноземної мови. Підсумовано, що мобільні пристрої не замінюють традиційні методи навчання, а створюють нове середовище й можливості для нього; вони стали важливим освітнім інструментом, яким можна успішно оперувати у навчанні іноземної мови.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології; мобільне навчання; мобільні

навчальні програми; самостійна робота студентів.

The article is devoted to the current problem of the possibilities of using information and communication technologies in the process of learning a foreign language, it also emphasizes the importance of modernizing the content of educational courses and introducing new technologies for learning a foreign language. The specifics and possibilities of mobile learning as an effective distant learning technology are analyzed, the advantages of its use in foreign language learning are outlined. The author reveals the concept of mobile learning and considers its advantages in teaching foreign languages. It has been proven that the daily use of mobile phones and other devices by students is the main stimulus for the mass spread of mobile learning around the world. Positive transformations in the foreign language teaching methodology stimulated by mobile learning are characterized. The classification of mobile software applications that can be used in the process of teaching English to students is given. The article provides a brief overview of mobile applications for learning English and the experience of using them in students' independent work. The classification of mobile software applications that can be used in the process of teaching English is given. Several mobile applications for learning a foreign language are considered (LinguaLeo, Duolingo, Words, Easy Ten, Learn English, LearnEnglish Podcasts). It is concluded that mobile technologies create a new environment and opportunities for learning; they have become an important educational tool that can be used successfully in foreign language learning. It is concluded that mobile devices do not replace traditional learning methods, but create a new environment and opportunities for it; they have become an important educational tool that can be used successfully in foreign language learning.

Key words: information and communication technologies; mobile learning; mobile educational programs; independent work of students.

УДК 378.147.091.313:004.77
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/58.2.29>

Шевчук А.О.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри педагогіки, іноземної
філології та перекладу
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Іншомовна освіта стає нині одним із базових компонентів у структурі компетентнісної моделі підготовки спеціаліста. У зв'язку з цим значно зростає роль іноземної мови при підготовці спеціалістів в освітніх організаціях вищої освіти, де курс іноземної мови носить комунікативно-прагматичний та професійно-орієнтований характер. В даний час перед вищою школою стоїть завдання не тільки модернізації змісту навчальних курсів, а також запровадження нових технологій формування іншомовної комунікативної компетенції майбутніх спеціалістів.

Повсякденне використання студентами мобільних пристроїв стимулює масове

поширення мобільного навчання в усьому світі, є частиною нової картини освіти, створеної завдяки технологіям, які підтримують гнучке, доступне, індивідуальне навчання. Цей процес також стимулював виникнення в рамках концепції електронного навчання (e-Learning – Electronic learning) нового напрямку – мобільного навчання іноземної мови (M-Learning – Mobile learning) [2; 4; 5]. Багато науковців впевнені, що майбутнє навчання з підтримкою інформаційно-комп'ютерних технологій пов'язано саме з розповсюдженням мобільних засобів зв'язку, появою великої кількості навчальних додатків та програм, нових технологій, які розширюють можливості та якість освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Завдяки розповсюдженню мобільних технологій і постійному вдосконаленню функціональності мобільних пристроїв, експерти ЮНЕСКО в області освіти пропонують використовувати їх потенціал для підвищення якості та доступності освіти, а також побудови індивідуальної траєкторії навчання [8].

Вчені, педагоги, філологи з усього світу активно обговорюють на науково-практичних конференціях і форумах теорію та практику використання мобільних пристроїв та мобільних освітніх ресурсів у навчанні. В Європі та США щорічно проводиться низка конференцій та семінарів стосовно використання мобільних освітніх технологій чи ресурсів. З 2002 року проводиться Міжнародна конференція «MLearnCon» з проблем інтеграції мобільних технологій в навчання, створення та використання навчального мобільного контенту [4]. Міжнародна конференція з мобільного навчання «The International Conference of Mobile Learning» (проводиться з 2005 року) являє собою майданчик для обговорення результатів досліджень у галузі мобільного навчання та досягнень у цій галузі [6]. Інтерес представляють результати проекту «Mobile Technologies in Life-long Learning: best practices». В рамках даного проекту проводяться дослідження впливу мобільних технологій на підвищення доступу до освіти, незалежно від соціального та економічного стану, віку, статевої, релігійної, етнічної приналежності, обмежених фізичних можливостей [6]. У Європі та США видаються періодичні видання, присвячені проблемам мобільного навчання, наприклад, International Journal of Mobile and Blended Learning (з 2009 р.) та International Journal of Mobile Learning and Organisation (з 2007 р.). Проводиться ряд великих зарубіжних проектів, спрямованих на створення нового віртуального середовища навчання з використанням мобільних технологій.

В цілому, більшість вітчизняних і зарубіжних дослідників [7, 2, 1, 5, 3] погоджуються, що переваги мобільного навчання в порівнянні з традиційними та сучасними методами, такими як дистанційне і змішане навчання полягає в тому, що студенти, перш за все завжди мають доступ до навчального матеріалу у будь-який зручний час і в будь-якому місці.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Варто зазначити, що порівняно із зарубіжними країнами, у нашій країні недостатньо приділено уваги використанню потенціалу мобільних додатків у навчанні іноземної мови, а також необхідно критично вивчити ефективність такого навчання.

Мета нашої статті полягає в аналізі та визначенні значення і можливостей мобільних додатків як ефективного засобу навчання іноземної

мови. Задля вирішення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**: теоретично обґрунтувати особливості використання мобільних додатків у навчанні іноземної мови; окреслити їх переваги; розглянути і проаналізувати сучасні мобільні додатки та програми для навчання іноземної мови на базі платформ Android та iOS.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мобільні пристрої успішно використовуються при вивченні різних навчальних дисциплін, та іноземна мова не є винятком. Доцільність використання мобільних пристроїв у процесі вивчення іноземної мови та навчання мови не викликає сумнівів, виходячи хоча б з того факту, що сучасне покоління молоді, сприймає мобільні пристрої, з їх привабливим інтерфейсом, інтерактивністю, кастомним підходом до потреб користувача, як складовою свого життя.

Мобільне навчання стимулює позитивні трансформації в методиці викладання іноземної мови, та містить ряд переваг:

1. *Інтерактивність.* Процес вивчення іноземної мови з новими засобами зв'язку дуже цікавим, студенти мають змогу насолоджуватися вивченням англійської мови за допомогою тестів, гейміфікації тощо. Іншими словами, процес навчання організований як своєрідна гра із накопиченням балів та різними рівнями.

2. *Швидкість.* Ще однією досить вагомою перевагою є можливість навчатися у власному темпі. Не маючи однокласників і маючи весь вміст курсу з самого початку, користувачі додатків можуть вивчати іноземну мову зі своєю швидкістю, маючи можливість просунутися більше за короткий час порівняно з очними заняттями.

3. *Гнучкість.* Мабуть, одна із головних переваг мобільних додатків – це доступність програми 24 години на добу, 365 днів на рік при лише одному натисканні на значок програми, тому студенти можуть вивчати або практикувати мову будь-де та будь-коли.

4. *Доступність.* Деякі програми є платними, але їх можна придбати за доступною ціною, є навіть кілька програм, які є безкоштовними та доступними для завантаження без додаткової плати.

5. *Можливість практикувати всі види мовленнєвої діяльності.* Це дозволяє практикувати широкий спектр навичок – аудіювання, читання, письмо, граматику і навіть аспекти вимови. Наразі багато додатків на ринку дозволяють бачити одне й те саме слово по-різному: у письмовій формі, прослуховувати та в контексті, завдяки цьому навчання стане набагато легшим.

6. *Розширення словникового запасу.* Ефективний спосіб збільшити словниковий запас за допомогою використання мобільних додатків. Заучувати нескінченні списки слів страшенно

нудно. Завдяки цим програмам можна виконувати багато вправ на словниковий запас, які спрощують вивчення нових слів, навіть не помічаючи цього.

В даний час користувачам мобільних пристроїв доступна величезна кількість додатків для вивчення іноземних мов, насамперед англійської. На наш погляд, вміння використовувати додатки для мобільних електронних пристроїв на даний момент є особливо актуальним. В даний час студенти, при всій їх освіченості у сфері цифрових технологій, як нам здається, недостатньо орієнтуються на ринку запропонованих послуг. Завдання викладача – допомогти студентам вибрати необхідні та відповідні продукти, які можуть максимально сприяти вивченню мови, тим самим індивідуалізувати процес навчання.

З погляду практичного застосування в процесі навчання іноземної мови спеціалізовані мобільні додатки зацікавили нас як засіб оптимізації та інтенсифікації навчального процесу, а також ресурсна база для розроблення навчальних матеріалів з дисципліни «Англійська мова». З нашого погляду практичне застосування мобільних додатків несе в собі величезний потенціал, але разом з тим інтеграція роботи з додатками в структуру практичних занять представляє певні проблеми і може використовуватись досить обмежено. У той же час використання інтерактивних технологій у процесі навчання з метою організації та інтенсифікації самостійної роботи студентів (переважно позааудиторно) видається нам дуже перспективним напрямом освіти.

У контексті порушеної проблеми варто схарактеризувати декілька мобільних додатків для вивчення іноземної мови.

Duolingo – одна з найефективніших безкоштовних програм для вивчення англійської мови. Додаток *Duolingo*, один із найпопулярніших для початківців. Приділяючи лише 20 хвилин щодня, можна поступово вивчати англійську, граючи в короткі ігри. На основі різних тем можна вивчити до семи нових слів на тему та отримати бали після завершення уроків.

Babbel – ще один дуже популярний мовний додаток, недаремно, оскільки він дуже ефективний для набуття базових розмовних навичок і буде корисним не лише для тих, хто тільки починає вивчати мову, а й для тих, хто прагне розширити словниковий запас. У центрі уваги *Babbel* – вивчення нової лексики, тож студент краще починає розуміти мову, а не просто запам'ятовувати слова. Уроки поділено на наближені до життя теми, що дозволяє швидше почати вести розмову у реальному середовищі.

FluentU – ця програма досить унікальна, оскільки використовує захоплюючі відео реального світу; наприклад рекламні ролики та новини, щоб перетворити їх на досвід вивчення англійської

мови. Таким чином, можна легко зануритися в природну культуру і, подібно до *Babbel*, можна одразу почати розмову на повсякденні або інші важливі теми. Додаток *FluentU* дозволяє вивчати англійську, якою розмовляють у реальному житті, також допомагає сформувати правильну вимову.

Rosetta Stone – додаток, який містить у собі метод, який є досить унікальним, тому що *Rosetta Stone* не надає жодних перекладів рідною мовою студента, тобто метод повного занурення в мову. Додаток містить вправи, які допоможуть з основними словами, перш ніж зрештою перейти до формування фраз і речень.

Memrise – трохи схожий на іншу програму під назвою *MindSnacks*, у центрі уваги *Memrise* – вивчення англійських слів, більше ніж будь-які інші аспекти мови. Але його особливість полягає в тому, що він використовує гумор, щоб допомогти запам'ятати відповідні слова. Звичайно, якщо щось смішне, то обов'язково запам'ятовується краще. Курси *Memrise* також створюються та розробляються іншими користувачами додатку, що робить їх справді дружніми, правдивими.

Також, мобільні програми можуть досить ефективно використовуватись для розвитку вміння аудіювання, серед найвдаліших продуктів можна назвати *Sounds Right (British Council)*, а також додаток *Sounds: Pronunciation App (Macmillan Education)*. Дані програми включають зручний інструмент розвитку фонетичних навичок як для занять в аудиторії, так і для самостійної роботи; відпрацювання британських та американських варіантів вимови англійської мови; різноманітні тренувальні завдання та тестові матеріали.

У безкоштовних додатках, розроблених у рамках навчальних програм Британської Ради – *Learn English Audio & Video*, *Learn English Great Videos*, *Learn English Elementary Podcasts* – представлені кращі подкасти та відеоматеріали, призначені для вивчення англійської мови. Програми забезпечені рядом додаткових функціональних можливостей, таких як інтерактивні тексти аудіозаписи, глосарії ключових слів, вправи на розуміння кожної частини інформаційного матеріалу. У них представлені матеріали різного рівня складності, що дозволяють покращити навички сприйняття мови на слух, а також поповнити словниковий запас. Мобільні додатки *Two Minute English*, *Real English*, *Puzzle English* тренують навички аудіювання користувачів, а також становлять значний інтерес для викладачів англійської мови та студентів, оскільки містять величезну кількість ресурсів та завдань для прослуховування.

Далі ми хотіли б зупинитися на додатку, який розроблений з метою розвитку лексичних навичок і розширення словникового запасу студентів, як от *MyWordBook*, який доступний на сайті Британської

ради, виконано у вигляді інтерактивної записної книжки. Лексика в додатку подається за допомогою інтерактивних флешкарт, організованих як у довільному порядку, так і у вигляді тематичних груп, розподілених за рівнями складності. Кожна флешкарта забезпечена дефініцією та прикладом вживання зі словника Cambridge University Press, перекладом, полями для нотаток, аудіоприкладом, зображенням. Рубрика "Практика" містить п'ять видів завдань, після виконання яких користувач може перемістити слово до списку вивченої лексики.

В цілому, всі згадані додатки стимулюють студентів вивчати іноземну мову в силу великого розмаїття тем, форм і методів навчання, тому можуть використовуватися для самостійної роботи студентів. Ці додатки можуть бути чудовим способом почати вивчати англійську мову або підвищувати рівень наявних навичок. Вони також можуть бути чудовим доповненням до будь-якої іншої форми навчання, зокрема дистанційне або аудиторне навчання, самостійна робота.

Висновки. З нашого погляду практичне застосування мобільних додатків несе в собі величезний потенціал у підвищенні ефективності процесу вивчення іноземних мов та може значно вдосконалити процес іншомовної підготовки учнів, відкрити його нові сторони та перетворити із серйозного трудомісткого процесу у захоплююче заняття. Практика показує, що вони мають неабияку перевагу над традиційними методами навчання: інтенсифікація самостійної діяльності, індивідуалізація навчання, підвищення пізнавальної активності та мотивації навчання. При цьому використання мобільних технологій у процесі вивчення іноземної мови сприяє не тільки збагаченню освітнього процесу, а й придбання учнями навичок та умінь, формування та розвиток яких на основі традиційних засобів навчання видається досить трудомістким.

Таким чином, застосування мобільних технологій у навчальному процесі сприяє вдосконаленню процесу формування іншомовних умінь та навичок учнів, забезпечує ефективну самостійну роботу, підвищує мотивацію та пізнавальну активність

учнів, інтерес до предмета, допомагає інтенсифікувати та індивідуалізувати навчання.

Оскільки постійно з'являються нові мобільні технології, то перспективою подальших досліджень із практичного використання мобільних технологій у навчанні іноземної мови може стати розробка, опис та оптимізація завдань для самостійної роботи студентів, а також необхідно постійно здійснювати ретельне вивчення і аналіз нових мобільних додатків і програм для вивчення іноземної мови, тощо.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Рогульська О. О. M-learning як інноваційна технологія у навчанні іноземної мови. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2016. Вип. 45. С. 318-321. URL: <https://repository.globethics.net/handle/20.500.12424/2154399>
2. Шевчук А. О. Використання мобільних технологій у навчанні іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. 2018. № 6. С. 192 – 195. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2018/6/41.pdf>
3. Kukulska-Hulme A. Innovation in Mobile Learning. *International Journal of Mobile and Blended Learning*. 2011. № 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/270092364_Innovation_in_Mobile_Learning
4. International Conference on Mobile Learning. URL: <https://www.mlearning-conf.org/>
5. Jarvis H. From Computer Assisted Language Learning (CALL) to Mobile Assisted Language Use (MALU). *The Electronic Journal for English as a Second Language*. 2013. Vol. 16. № 4. P. 1–12. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1004355.pdf>
6. MOTILL – Mobile technologies in lifelong learning: recommendations online. URL: <http://www.motill.eu>
7. Traxler J. Current State of Mobile Learning. *Mobile Learning: Transforming the Delivery of Education and Training*. 2009. P. 9–24. URL: https://www.researchgate.net/publication/252422837_Current_State_of_Mobile_Learning
8. UNESCO Policy Guidelines for Mobile Learning. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002196/219641E.pdf>
9. Zou B. Exploring mobile apps for English language teaching and learning. *Proceedings of the 2015 EUROCALL Conference*. 2015. P. 564–568. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED564170.pdf>